

การวิเคราะห์และคำอธิบายของฝ่ายจัดการ

สำหรับงวด 3 เดือน และงวด 9 เดือน สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายนพ.ศ.2563

ในไตรมาส 3 ปี 2563 โทร มูฟ เอช ขยายฐานลูกค้ากลุ่มระบบรายเดือนได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีจำนวนผู้ใช้บริการรายใหม่สุทธิในระบบรายเดือนที่สูงสุดในอุตสาหกรรมจำนวน 269 พันราย ส่งผลให้รายได้จากกลุ่มลูกค้าระบบรายเดือนเติบโตในอัตราแบบเลขสองหลักจากช่วงเดียวกันของปีก่อน ในขณะที่ผลกระทบจากเศรษฐกิจและสถานการณ์ COVID-19 ที่ส่งผลให้การใช้จ่ายของผู้บริโภคและจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติลดลง ยังคงกดดันรายได้ในกลุ่มลูกค้าระบบเติมเงินและรายได้จากบริการโรมมิ่งระหว่างประเทศซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งอุตสาหกรรม โดยภาวะการแข่งขันในอุตสาหกรรมค่อนข้างทรงตัวและยังคงเน้นการนำเสนอแพ็คเกจดาต้าแบบใช้งานไม่จำกัดเป็นหลัก โทร มูฟ เอช มีรายได้จากการให้บริการ 19.94 พันล้านบาทในไตรมาส 3 ปี 2563 ผลักดันรายได้จากการให้บริการในช่วง 9 เดือนแรกของปีให้เพิ่มขึ้นร้อยละ 4 จากปีก่อนเป็น 60.20 พันล้านบาท มีฐานผู้ใช้บริการรวมจำนวน 30.09 ล้านราย แบ่งเป็นลูกค้าระบบเติมเงิน 20.80 ล้านรายและระบบรายเดือน 9.28 ล้านราย ขณะที่รายได้เฉลี่ยต่อผู้ใช้บริการรวมต่อเดือน (Blended ARPU) เป็น 217 บาทในไตรมาส 3 ปี 2563 ปรับตัวดีขึ้นจาก 210 บาทในไตรมาส 3 ปี 2562 และ 216 บาทในไตรมาส 2 ปี 2563

EBITDA (ไม่รวมผลกระทบจากการปรับมาใช้มาตรฐานการบัญชี TFRS16 และการขายสินทรัพย์เข้ากองทุน DIF) ของกลุ่มบริษัท เติบโตประมาณร้อยละ 34.44 จากไตรมาสเดียวกันในปีก่อน เป็น 5.55 พันล้านบาท ในไตรมาส 3 ปี 2563 และร้อยละ 19.71 จากปีก่อนเป็น 15.98 พันล้านบาทในช่วงเก้าเดือนแรกของปี 2563 ตามรายได้ที่เพิ่มขึ้นและการมุ่งเน้นบริหารค่าใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ค่าเสื่อมราคาที่เพิ่มขึ้นตามการขยายโครงข่ายรวมถึงโครงข่าย 5G ในย่านสำคัญใน 77 จังหวัด ค่าตัดจำหน่ายใบอนุญาตใช้งานคลื่นความถี่ 2600MHz ที่เริ่มรับรู้ในปีนี้ และต้นทุนทางการเงินที่เพิ่มขึ้นตามภาระหนี้สินเพื่อสนับสนุนการขยายตัวของธุรกิจและใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน ส่งผลให้กลุ่มบริษัท มีผลขาดทุนสุทธิ (ไม่รวมผลกระทบจากการปรับมาใช้มาตรฐานการบัญชี TFRS16) 1.95 พันล้านบาทในไตรมาส 3 ปี 2563 และ 5.12 พันล้านบาทในช่วงเก้าเดือนแรกของปี 2563 ลดลงจากกำไรสุทธิจำนวน 5.01 พันล้านบาทในไตรมาส 3 ปี 2562 และ 4.07 พันล้านบาทในช่วงเก้าเดือนแรกปี 2562 ซึ่งมีกำไรรับรู้กำไรจากการขายสินทรัพย์เข้ากองทุนโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมดิจิทัล (DIF) ในไตรมาส 3 ปี 2562

หากรวมผลกระทบจากการปรับมาใช้มาตรฐานการบัญชีดังกล่าวและกำไรจากการขายสินทรัพย์เข้า DIF ในไตรมาส 3 ปี 2562 EBITDA ตามรายงาน เติบโตร้อยละ 9.41 จากไตรมาสเดียวกันในปีก่อน เป็น 8.21 พันล้านบาท ในไตรมาส 3 ปี 2563 และเติบโตร้อยละ 41.24 จากปีก่อนเป็น 23.63 พันล้านบาทในช่วงเก้าเดือนแรกของปี 2563 โดยมีผลขาดทุนสุทธิ 2.29 พันล้านบาทในไตรมาส 3 ปี 2563 และ 6.06 พันล้านบาทในช่วงเก้าเดือนแรกของปี 2563 ทั้งนี้ กลุ่มบริษัท ได้ดำเนินการอย่างเข้มงวดและวางมาตรการบริหารต้นทุนและเพิ่ม productivity ในทุกภาคส่วนเพื่อเพิ่ม margin และความสามารถในการทำกำไรได้อย่างต่อเนื่อง

	ไตรมาส 3		31 ธันวาคม	
	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2561
จำนวนผู้ใช้บริการของกลุ่มบริษัท – Subscriber (ล้านราย)	30.1	30.1	30.6	29.2
รายได้เฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือน – ARPU (บาท)	217	210	209	208

➤ **รายได้รวมของกลุ่มบริษัทฯ**

รายได้รวมของกลุ่มบริษัทฯ ประกอบด้วย รายได้จากกาให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และบริการอื่น รายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่าย รายได้จากการขายสินค้า รายได้ค่าเช่าและค่าบริการอุปกรณ์โครงข่าย และรายได้อื่น ทั้งนี้ โครงสร้างรายได้ของกลุ่มบริษัทฯ แบ่งตามประเภทผลิตภัณฑ์และการให้บริการมีดังต่อไปนี้

ผลิตภัณฑ์/บริการ	ไตรมาส 3 ปี 2563		ไตรมาส 3 ปี 2562		งวด 9 เดือน ปี 2563		งวด 9 เดือน ปี 2562	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และบริการอื่น	19,939.83	74.26	19,269.46	51.88	60,204.55	71.79	57,890.12	63.82
- บริการเสียง (Voice) และบริการที่ไม่ใช่เสียง (Non-Voice)	18,857.91	70.23	18,211.78	49.03	56,997.73	67.96	54,270.07	59.83
- บริการโทรศัพท์ข้ามแดนระหว่างประเทศ และอื่นๆ	1,082.00	4.03	1,057.68	2.85	3,206.98	3.82	3,620.05	3.99
รายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (ค่า IC)	405.53	1.51	723.08	1.95	1,183.64	1.41	2,387.97	2.63
รายได้จากการขายสินค้า	3,367.12	12.54	7,367.14	19.84	12,517.78	14.98	14,112.22	15.56
รายได้ค่าเช่าและค่าบริการอุปกรณ์โครงข่าย	3,025.24	11.27	2,950.47	7.94	9,030.95	10.77	8,833.42	9.74
รายได้อื่น	114.01	0.42	6,831.60	18.39	928.71	1.11	7,482.34	8.25
รวมรายได้และรายได้อื่น	26,851.73	100.00	37,141.76	100.00	83,865.62	100.00	90,706.06	100.00

- **รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่** เป็น 19.94 พันล้านบาท ในไตรมาส 3 ปี 2563 เติบโตขึ้นร้อยละ 3.48 จากไตรมาสเดียวกันในปีก่อน หนุนโดยกลุ่มลูกค้าระบบรายเดือนที่เติบโตแข็งแกร่งในอัตราแบบเลขสองหลัก แต่อ่อนตัวลงร้อยละ 1.15 จากไตรมาสก่อนจากผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจที่อ่อนตัวและสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่ยืดเยื้อ ส่งผลให้กลุ่มลูกค้าระบบเติมเงินซึ่งมีความอ่อนไหวต่อราคามีความระมัดระวังในการใช้จ่ายมากขึ้นและจำนวนนักท่องเที่ยวขาเข้าลดลงต่อเนื่อง สิ่งเหล่านี้ ส่งผลให้ส่วนแบ่งตลาดรายได้จากการให้บริการทรงตัวจากไตรมาสก่อนที่ร้อยละ 31.4 ทั้งนี้ ฐานผู้ใช้บริการรวมจำนวน 30.09 ล้านราย แบ่งเป็นลูกค้าระบบเติมเงิน 20.80 ล้านรายและระบบรายเดือน 9.28 ล้านราย ขณะที่รายได้เฉลี่ยต่อผู้ใช้บริการรวม (Blended ARPU) เป็น 217 บาทในไตรมาส 3 ปี 2563 ปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อนและไตรมาสก่อน
- **รายได้รวมจากบริการเสียงและไม่ใช่เสียง(นอนวอยซ์)** เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.55 จากไตรมาสเดียวกันในปีก่อน แต่อ่อนตัวลงร้อยละ 1.63 จากไตรมาสก่อน เป็น 18.86 พันล้านบาท ในไตรมาส 3 ปี 2563 โดยรายได้จากกลุ่มลูกค้าระบบรายเดือนและฐานผู้ใช้บริการรายเดือนเติบโตในอัตราแบบเลขสองหลักในอัตราร้อยละ 13 และร้อยละ 15 จากไตรมาสเดียวกันในปีก่อน ตามลำดับ ในขณะที่การฟื้นตัวอย่างช้าของเศรษฐกิจและผลกระทบจาก COVID-19 ที่ยืดเยื้อส่งผลให้ผู้บริโภคระมัดระวังในการใช้จ่ายมากขึ้นและมีจำนวนนักท่องเที่ยวขา

- **รายได้จากการขายสินค้า** เป็น 3.37 พันล้านบาทในไตรมาส 3 ปี 2563 ลดลงร้อยละ 54.30 จากไตรมาสเดียวกันในปีก่อน ซึ่งมีการขายสินทรัพย์เข้ากองทุน DIF (ลดลงร้อยละ 12.62 หากไม่รวมการขายสินทรัพย์ดังกล่าว) และร้อยละ 18.36 จากไตรมาสก่อน เนื่องจากผู้บริโภคระมัดระวังในการใช้จ่ายมากขึ้น โดยรายได้จากการขายสินค้าในช่วงเก้าเดือนแรกของปี 2563 เป็น 12.52 พันล้านบาท ทั้งนี้ กลุ่มบริษัทฯ เน้นบริหารค่าใช้จ่ายด้าน subsidy และการเติบโตของฐานลูกค้าคุณภาพทำให้ขาดทุนจากการขายสินค้าลดลงมากกว่าครึ่งในไตรมาส 3 ที่ผ่านมา

➤ **ต้นทุน และ ค่าใช้จ่าย**

ต้นทุนการให้บริการและต้นทุนขาย	ไตรมาส 3 ปี 2563		ไตรมาส 3 ปี 2562		งวด 9 เดือน ปี 2563		งวด 9 เดือน ปี 2562	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
ต้นทุนการให้บริการรวม	18,318.86	83.53	18,490.46	80.08	54,819.92	79.86	54,716.81	81.60
- ค่าใช้จ่ายในการกำกับดูแล (Regulatory Costs)	533.48	2.43	473.44	2.05	1,517.11	2.21	1,449.65	2.16
- ค่าใช้จ่ายเชื่อมต่อโครงข่าย (ค่า IC)	535.87	2.44	863.55	3.74	1,621.24	2.36	2,710.48	4.04
- ต้นทุนการให้บริการ ไม่รวมค่า IC	10,796.10	49.23	13,182.36	57.09	32,983.24	48.05	39,043.75	58.22
- ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	6,453.41	29.43	3,971.10	17.20	18,698.33	27.24	11,512.94	17.17
ต้นทุนขาย	3,612.40	16.47	4,600.64	19.92	13,825.62	20.14	12,341.04	18.40
รวมต้นทุนการให้บริการและต้นทุนขาย	21,931.25	100.00	23,091.10	100.00	68,645.54	100.00	67,057.85	100.00

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานลดลงร้อยละ 5.03 จากไตรมาสเดียวกันในปีก่อนเป็น 26.21 พันล้านบาท ในไตรมาส 3 ปี 2563 จากการมุ่งเน้นการบริหารค่าใช้จ่าย แต่เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.06 เป็น 81.74 พันล้านบาท ในช่วงเก้าเดือนแรกของปี 2563 ส่วนใหญ่จากค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงข่าย

- **ค่าใช้จ่ายเชื่อมต่อโครงข่ายสุทธิ** ลดลงจากทั้งไตรมาสก่อนและไตรมาสเดียวกันในปีก่อนเป็น 130 ล้านบาทในไตรมาส 3 ปี 2563 จากพัฒนาการที่ดีขึ้นของการปรับลดแพ็คเกจบริการโทรออกนอกโครงข่ายแบบไม่จำกัด
- **ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานหลัก** (ประกอบด้วยต้นทุนในการให้บริการไม่รวมค่า IC และค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหาร) เป็น 13.85 พันล้านบาท ในไตรมาส 3 ปี 2563 ลดลงร้อยละ 17.92 จากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน และร้อยละ 0.97 จากไตรมาสก่อน จากมาตรการควบคุมต้นทุนโดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร (ไม่รวมค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย) ลดลงร้อยละ 17.26 เมื่อเทียบกับปีก่อน
- **ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย** เป็น 7.68 พันล้านบาทในไตรมาส 3 ปี 2563 และ 22.43 พันล้านบาทในช่วงเก้าเดือนแรกของปี 2563 เพิ่มขึ้นตามการขายโครงข่ายรวมถึงโครงข่าย 5G ในย่านสำคัญใน 77 จังหวัดทั่วประเทศ การรับรู้ค่าตัดจำหน่ายใบอนุญาตใช้งานคลื่นความถี่ 2600MHz ซึ่งเริ่มรับรู้ในปีนี้เป็นต้นไป รวมถึงผลกระทบจากการปรับมาใช้มาตรฐานการบัญชี TFRS16

- **ต้นทุนทางการเงิน** เป็น 3.12 พันล้านบาท ในไตรมาส 3 ปี 2563 และ 9.25 พันล้านบาทในช่วงเก้าเดือนแรกของปี 2563 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน จากการปรับมาใช้มาตรฐานการบัญชีIFRS16 และหุ้นกู้ที่เพิ่มขึ้นเพื่อสนับสนุนการเติบโตของธุรกิจ การชำระค่าใบอนุญาตคลื่นความถี่และใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน

➤ **กำไรและขาดทุน**

งบการเงินรวม หน่วย: ล้านบาท	ไตรมาส 3 พ.ศ. 2563	ไตรมาส 3 พ.ศ. 2562	งวด 9 เดือน พ.ศ. 2563	งวด 9 เดือน พ.ศ. 2562
รวมรายได้	26,737.72	30,310.16	82,936.91	83,223.72
รวมต้นทุน	(21,931.25)	(23,091.10)	(68,645.54)	(67,057.85)
กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้น	4,806.47	7,219.05	14,291.37	16,165.87
รวมค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	(4,282.70)	(4,509.91)	(13,097.74)	(13,036.67)
กำไรจากการดำเนินงานก่อนดอกเบี้ยจ่าย ภาษี ค่าเสื่อมราคา และรายจ่ายตัดบัญชี(EBITDA)	8,208.05	7,501.85	23,625.47	16,727.63
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	(7,684.29)	(4,792.70)	(22,431.184)	(13,598.44)
กำไรจากการดำเนินงาน(EBIT)	523.76	2,709.15	1,193.63	3,129.20
ต้นทุนทางการเงิน	(3,123.51)	(1,767.03)	(9,252.44)	(5,121.65)
รายได้(ค่าใช้จ่าย) อื่น	(68.08)	6,260.40	792.65	6,906.06
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุน	2.15	797.52	7.89	1,200.07
ขาดทุนก่อนภาษีเงินได้	(2,665.67)	8,000.04	(7,258.27)	6,113.67
รายได้(ค่าใช้จ่าย)ภาษีเงินได้	375.70	(2,994.56)	1,195.44	(2,038.95)
กำไร (ขาดทุน) สำหรับงวด	(2,289.98)	5,005.49	(6,062.84)	4,074.72

- กลุ่มบริษัทฯ มี**กำไรขั้นต้น**ลดลงร้อยละ 33.42 จากไตรมาสเดียวกันในปีก่อนเป็น 4.81 พันล้านบาท ในไตรมาส 3 ปี 2563 และลดลงร้อยละ 11.60 จากปีก่อนเป็น 14.29 พันล้านบาทในช่วงเก้าเดือนแรกของปี 2563 เนื่องจากปีก่อนมีการรับรู้รายได้จากการขายสินทรัพย์เข้ากองทุน DIF ขณะที่ EBITDA (ไม่รวมผลกระทบจากการปรับมาใช้มาตรฐานการบัญชี IFRS16 และการขายสินทรัพย์เข้ากองทุน DIF) เติบโตประมาณร้อยละ 34.44 จากไตรมาสเดียวกันในปีก่อนเป็น 5.55 พันล้านบาทในไตรมาส 3 ปี 2563 และร้อยละ 19.71 จากปีก่อนเป็น 15.98 พันล้านบาทในช่วงเก้าเดือนแรกของปี 2563 ตามรายได้ที่เพิ่มขึ้นและการมุ่งเน้นบริหารค่าใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ หากรวมผลกระทบจากการปรับมาใช้มาตรฐานการบัญชีและการขายสินทรัพย์เข้ากองทุน DIF ดังกล่าว EBITDA ตามรายงาน เติบโตร้อยละ 9.41จากไตรมาสเดียวกันในปีก่อน เป็น 8.21 พันล้านบาทในไตรมาส 3 ปี 2563 และเติบโตร้อยละ 41.24 จากปีก่อนเป็น 23.63 พันล้านบาทในช่วงเก้าเดือนแรกของปี 2563
- อย่างไรก็ตาม ค่าเสื่อมราคาที่เพิ่มขึ้นตามการขยายโครงข่ายรวมถึงโครงข่าย 5G ในย่านสำคัญใน 77 จังหวัด ค่าตัดจำหน่ายใบอนุญาตใช้งานคลื่นความถี่ 2600MHz ที่เริ่มรับรู้ในปีนี้ และต้นทุนทางการเงินที่เพิ่มขึ้นเพื่อสนับสนุนการขยายตัวของธุรกิจและใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน ส่งผลให้กลุ่มบริษัทฯมี**ผลขาดทุนสุทธิ** (ไม่รวมผลกระทบจากการปรับมาใช้มาตรฐานการบัญชี IFRS16) 1.95 พันล้านบาท ในไตรมาส 3 ปี 2563 และ 5.12

พันล้านบาทในช่วงเก้าเดือนแรกของปี 2563 ลดลงจากกำไรสุทธิจำนวน 5.01 พันล้านบาทในไตรมาส 3 ปี 2562 และ 4.07 พันล้านบาทในช่วงเก้าเดือนแรกปี 2562 ซึ่งมีการรับรู้กำไรจากการขายสินทรัพย์เข้ากองทุนโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมดิจิทัล (DIF) ในไตรมาส 3 ปี 2562

การวิเคราะห์ฐานะทางการเงิน

งบการเงินรวม	30 กันยายน	31 ธันวาคม
	พ.ศ.2563	พ.ศ.2562
หน่วย: ล้านบาท		
สินทรัพย์		
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	14,787.12	46,715.57
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	49,557.26	50,908.81
สินค้าคงเหลือ - สุทธิ	4,679.09	7,024.95
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น (รวมเงินลงทุนทั่วไป)	11,342.86	11,580.88
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	80,366.33	116,230.21
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	153,712.99	156,808.28
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	113,640.70	105,854.09
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	4,945.44	2,458.19
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น (รวมเงินลงทุนอื่น และเงินฝากที่มีภาระผูกพัน)	85,307.63	3,215.20
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	357,606.76	268,335.76
รวมสินทรัพย์	437,973.08	384,565.96
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	0.00	11,574.16
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	80,084.18	75,094.40
เงินกู้ยืมระยะยาวส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	14,797.37	9,040.64
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	27,000.00	18,000.00
ส่วนของหนี้สินภายใต้ใบอนุญาตให้ดำเนินการ		
ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	8,517.45	23,240.99
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	66.14	2.47
หนี้สินหมุนเวียนอื่นๆ	11,729.98	3,824.04
รวมหนี้สินหมุนเวียน	142,195.10	140,776.71
เงินกู้ยืมระยะยาว	97,121.34	102,143.30
หนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	480.44	572.93
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	886.63	821.27
หนี้สินภายใต้ใบอนุญาตให้ดำเนินการ	42,246.34	38,598.01
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น (รวมประมาณการหนี้สินสำหรับการซื้อถอน)	72,846.20	8,308.30
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	213,580.95	150,443.81
รวมหนี้สิน	355,776.05	291,220.52
ส่วนของผู้ถือหุ้น		
ทุนที่ออกและชำระเต็มมูลค่าแล้ว	141,959.31	141,959.31
ขาดทุนสะสม	(51,792.23)	(40,650.96)

งบการเงินรวม	30 กันยายน	31 ธันวาคม
หน่วย: ล้านบาท	พ.ศ.2563	พ.ศ.2562
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	(8,248.90)	(8,248.89)
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	278.85	285.99
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	82,197.03	93,345.44
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	437,973.08	384,565.96

สินทรัพย์

- **สินทรัพย์รวม** ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2563 เพิ่มขึ้น เป็น 437.97 พันล้านบาท เมื่อเทียบกับ 384.57 พันล้านบาท ณ สิ้นปี 2562 ส่วนใหญ่จากสินทรัพย์สิทธิการใช้จากการปรับใช้มาตรฐานการบัญชี TFRS16
- **ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น (สุทธิ)** ลดลงเป็น 49.56 พันล้านบาท ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2563 เมื่อเทียบกับ 50.91 พันล้านบาท ณ สิ้นปี 2562 ลดลงจากรายการภาษีมูลค่าเพิ่มรอขอคืน
- **ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (สุทธิ)** ลดลงเป็น 153.71 พันล้านบาท ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2563 เมื่อเทียบกับ 156.81 พันล้านบาท ณ สิ้นปี 2562 จากการปรับใช้มาตรฐานการบัญชี TFRS16 ส่งผลให้สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าถูกบันทึกภายใต้รายการสินทรัพย์สิทธิการใช้ จากก่อนหน้าวันที่ถูกบันทึกภายใต้รายการ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
- **สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (สุทธิ)** กลุ่มบริษัทฯ มีสินทรัพย์ไม่มีตัวตน (สุทธิ) เพิ่มขึ้นเป็น 113.64 พันล้านบาท ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2563 เมื่อเทียบกับ 105.85 ณ สิ้นปี 2562 จากใบอนุญาตใช้งานคลื่นความถี่ 2600MHz ซึ่งได้รับในปี

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

- **หนี้สินรวม** ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2563 กลุ่มบริษัทฯ มีหนี้สินรวม จำนวน 355.78 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.17 จาก ณ สิ้นปี 2562 ส่วนใหญ่จากหนี้สินตามสัญญาเช่า (รวมประเภทหมุนเวียนและไม่หมุนเวียน)จากการปรับมาใช้มาตรฐานการบัญชี TFRS16 ในปีนี้
- **เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น** เพิ่มขึ้นเป็น 80.08 พันล้านบาท ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2563 เมื่อเทียบกับ 75.09 พันล้านบาท ณ สิ้นปี 2562 ตามการขยายตัวของธุรกิจ
- **หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยจ่าย** (ประกอบด้วยเงินกู้ยืมระยะสั้นและเงินกู้ยืมระยะยาว ไม่รวมหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน) ลดลงร้อยละ 8.83 จาก ณ สิ้นปี 2562 เป็น 111.92 พันล้านบาท จากการทยอยจ่ายคืนเงินกู้ยืมในปี

- ส่วนของผู้ถือหุ้นของกลุ่มบริษัทฯ ลดลงร้อยละ 11.94 จากปีก่อนเป็น 82.20 พันล้านบาท ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2563 เนื่องจากผลกระทบของการปรับมาใช้มาตรฐานการบัญชี TFRS16 ซึ่งถูกหักออกจากกำไรสะสมต้นงวด

สภาพคล่องและแหล่งเงินทุน

งบการเงินรวม หน่วย : ล้านบาท	30 กันยายน	
	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2562
งบกระแสเงินสดรวม		
กระแสเงินสดได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน	22,639.98	11,016.12
กระแสเงินสดได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน	(44,807.84)	(17,543.88)
กระแสเงินสดได้มาจากกิจกรรมจัดหาเงิน	(9,777.41)	10,799.92
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	(31,945.27)	4,272.16
ยอดยกมาต้นงวด	46,715.57	8,825.95
ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยน	16.81	(15.36)
ยอดเงินคงเหลือสิ้นงวด	14,787.12	13,082.74

- กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2563 กลุ่มบริษัทฯ มีกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานเป็น 22.64 พันล้านบาทซึ่งปรับตัวดีขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีก่อน เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ EBITDA ที่เติบโต รวมถึงการได้รับคืนเงินภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT refund)
- กระแสเงินสดใช้ไปสุทธิจากกิจกรรมลงทุน เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อน เป็น 44.81 พันล้านบาท ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2563 ส่วนใหญ่จากเงินสดจ่ายซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน เนื่องจากมีการชำระค่าใบอนุญาตคลื่นความถี่ 900 MHz และ 2600 MHz ในไตรมาส 1 ปี 2563
- กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2563 กลุ่มบริษัทฯ มีกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินสุทธิเป็นลบ 9.78 พันล้านบาท จากการจ่ายคืนเงินกู้ยืมในระหว่างไตรมาสและผลกระทบจากการปรับมาใช้มาตรฐานการบัญชี TFRS16 ทำให้มีการบันทึกเงินสดจ่ายชำระหนี้สินตามสัญญาเข้าภายใต้กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน

➤ การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ

- **อัตราส่วนสภาพคล่อง** กลุ่มบริษัทฯ มีอัตราส่วนสภาพคล่องเป็น 0.57 เท่า ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2563 ลดลงเมื่อเทียบกับ 0.60 เท่า ในช่วงเดียวกันของปีก่อน
- **อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร** กลุ่มบริษัทฯ มีกำไรขั้นต้นในไตรมาส 3 ปี 2563 และเก้าเดือนแรกของปี 2563 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนซึ่งมีการบันทึกกำไรได้จากการขายสินทรัพย์เข้ากองทุน DIF หากไม่รวมรายการนี้ การบริหารค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการขยายโครงข่ายและบริการทำให้อัตรากำไรขั้นต้นปรับตัวดีขึ้นเป็นร้อยละ 17.98 ในไตรมาส 3 ปี 2563 และมีอัตรากำไรขั้นต้นในเก้าเดือนแรกของปี 2563 ที่ร้อยละ 17.23 อัตรากำไรสุทธิเป็นติดลบร้อยละ 7.30 ในไตรมาส 3 ปี 2563 (ไม่รวมผลกระทบจากการปรับมาใช้มาตรฐานการบัญชี TFRS16) เนื่องจากค่าเสื่อมราคาเพิ่มขึ้นตามการขยายโครงข่าย รวมถึงการเริ่มรับรู้ค่าตัดจำหน่ายใบอนุญาตใช้คลื่นความถี่ 2600MHz
- **อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น** เพิ่มขึ้นเป็น 4.33 เท่า ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2563 เมื่อเทียบกับ 2.61 เท่าในปีก่อนจากหนี้สินของกลุ่มบริษัทฯ ที่เพิ่มขึ้น ตามการขยายธุรกิจ การขยายและเพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายและการให้บริการอย่างต่อเนื่องและการใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน

ทั้งนี้ กลุ่มบริษัทฯ สามารถชำระหนี้สินและปฏิบัติตามข้อผูกพันตามสัญญาทางการเงิน โดยหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยจ่ายของกลุ่มบริษัทฯ เป็นการระดมทุนผ่านการออกและเสนอขายหุ้นกู้ กลุ่มบริษัทฯ มีการค้ำประกันถึงวินัยทางการเงินอย่างเคร่งครัดและมีทางเลือกในการจัดหาแหล่งเงินทุนเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากตลาดตราสารหนี้ เช่น กระแสเงินสดจากการดำเนินงานที่ทยอยปรับตัวดีขึ้นตามการขยายตัวของธุรกิจ เงินปันผลรับ หน่วยลงทุนและการขายสินทรัพย์เข้ากองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมดิจิทัล (DIF) เป็นต้น
- **อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้** อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย (Interest Coverage Ratio) ของกลุ่มบริษัทฯ เป็น 3.10 เท่า ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2563 และ 3.01 เท่า ณ สิ้นเก้าเดือนแรกของปี 2563 ซึ่งลดลงจาก 5.82 เท่าและ 4.55 เท่าในช่วงเดียวกันของปีก่อน ตามลำดับ เป็นผลจากดอกเบี้ยจ่ายที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นตามหนี้สินระยะยาวที่มีระยะเวลาครบกำหนดชำระที่ยาวขึ้นเพิ่มขึ้นทั้งนี้ กลุ่มบริษัทฯ สามารถชำระหนี้สินและปฏิบัติตามข้อผูกพันตามสัญญาทางการเงินตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น
- **อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้** (cash basis) ของกลุ่มบริษัทฯ เพิ่มขึ้นเป็น 6.18 เท่า ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2563 เมื่อเทียบกับ 4.88 เท่า ในปีก่อนจากการได้รับคืนเงินภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT refund) และกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานที่เพิ่มขึ้น

- อัตราส่วนหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยที่ครบกำหนดภายใน 1 ปี ต่อหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยทั้งหมด เป็น 0.30 เท่า ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2563 ทรงตัวเมื่อเทียบกับ 0.30 เท่า ในปีก่อน
- อัตราส่วนเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินต่อหนี้สินรวม ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2563 เท่ากับ 0.0 เท่าเนื่องจากกลุ่มบริษัท ไม่มีเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน

➤ **ปัจจัยที่อาจมีผลต่อฐานะการเงินหรือการดำเนินงานของบริษัทฯ ในอนาคต**

ในไตรมาส 3 ปี 2563 อุตสาหกรรมโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทยได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 และสภาพเศรษฐกิจในประเทศที่ส่งผลให้การใช้จ่ายของผู้บริโภคและจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติลดลง รวมทั้งรายได้ที่หายไปจากนักท่องเที่ยวยังคงกดดันรายได้ในกลุ่มลูกค้าระบบเติมเงินและรายได้จากบริการโรมมิ่งระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งอุตสาหกรรม โดยภาวะการแข่งขันในอุตสาหกรรมค่อนข้างทรงตัวและยังคงเน้นการนำเสนอแพ็คเกจค่าบริการใช้งานไม่จำกัดเป็นหลัก ทั้งนี้ โทร มูฟ เอช ขยายฐานลูกค้ากลุ่มระบบรายเดือนได้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ทั้งรายได้จากกลุ่มลูกค้าระบบรายเดือนและฐานผู้ใช้บริการเติบโตในอัตราแบบเลขสองหลัก โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 13 และ ร้อยละ 15 จากไตรมาสเดียวกันในปีก่อน ตามลำดับ ในขณะที่การฟื้นตัวของเศรษฐกิจและผลกระทบจาก COVID-19 ที่ยืดเยื้อส่งผลให้ผู้บริโภคระมัดระวังในการใช้จ่ายมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มลูกค้าระบบเติมเงินที่มีความอ่อนไหวต่อราคาและจำนวนนักท่องเที่ยวที่ลดลง โทร มูฟ เอช มีฐานผู้ใช้บริการรวมจำนวน 30.09 ล้านราย แบ่งเป็นลูกค้าระบบเติมเงิน 20.80 ล้านรายและระบบรายเดือน 9.28 ล้านรายขณะที่รายได้เฉลี่ยต่อผู้ใช้บริการรวมต่อเดือน (Blended ARPU) เป็น 217 บาทในไตรมาส 3 ปี 2563 ปรับตัวดีขึ้นจาก 210 บาทในไตรมาส 3 ปี 2562 และ 216 บาทในไตรมาส 2 ปี 2563 ทั้งนี้ โทร มูฟ เอช จะเดินหน้าให้ความสำคัญกับคุณภาพโครงข่ายและการบริการที่ครอบคลุม พร้อมเพิ่มมูลค่าผ่านคอนเทนต์ที่ตรงตามความต้องการและไลฟ์สไตล์ของลูกค้าอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการเปิดตัวเทคโนโลยี 5G อย่างเป็นทางการ ตลอดจนแนวโน้มการใช้งานและดีไวซ์ 5G ที่ไม่เคเลฟรี่เมียมจะออกสู่ตลาดมากขึ้น จะเป็นปัจจัยสร้างการเติบโตให้โทร มูฟ เอช ผ่านเครือข่าย 5G ประสิทธิภาพสูง ท่ามกลางอุตสาหกรรมโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีจำนวนผู้ใช้งานสูงอยู่แล้วในปัจจุบัน

การแข่งขันในอุตสาหกรรมโทรคมนาคมในประเทศไทย รวมถึงความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมผู้บริโภคและเทคโนโลยีที่มีการใช้งานธุรกรรมและบริการดิจิทัลมากขึ้น เป็นปัจจัยที่อาจมีผลต่อการดำเนินงานหรือฐานะทางการเงินในอนาคตของกลุ่มบริษัทฯ ทั้งนี้ ความมุ่งมั่นของกลุ่มบริษัทฯ ในการนำเสนอสินค้าและบริการที่ตอบโจทย์ความต้องการของลูกค้าในยุคดิจิทัลได้ดียิ่งขึ้น การผสานบริการและสิทธิประโยชน์หลากหลายภายใต้กลุ่มทรู การมีพันธมิตรที่แข็งแกร่งด้านช่องทางขายทั่วประเทศ รวมถึงโอกาสในการเติบโตจากการรุกการขายไปยังพื้นที่ซึ่งกลุ่มบริษัทฯ ยังมีส่วนแบ่งตลาดไม่สูงนัก น่าจะส่งผลให้กลุ่มบริษัทฯ เติบโตได้อย่างต่อเนื่อง